

УТВЕРЖДЕНО

Постановление
Министерства образования
Республики Беларусь
27.07.2017 № 90

**Вучэбная праграма па вучэбным прадмеце
«Замежная мова (англійская, нямецкая, французская, іспанская, кітайская)»
для III класа ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі
з беларускай мовай навучання і выхавання**

**ЗАМЕЖНАЯ МОВА
(АНГЛІЙСКАЯ, НЯМЕЦКАЯ, ФРАНЦУЗСКАЯ, ІСПАНСКАЯ, КІТАЙСКАЯ)**

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

У сучасным свеце замежная мова разглядаецца як сродак фарміравання і выхавання маральна адказнай асобы, як сродак зносін, пазнання, асэнсавання і інтэрпрэтацыі фактаў іншай культуры. Галоўнае прызначэнне замежных моў – забяспечваць узаемадзеянне і супрацоўніцтва народаў, выключачь магчымасці негатыўнага ўплыву на працэс нацыянальнай самаідэнтыфікацыі і культурнага самавызначэння асобы; павышаць гатоўнасць чалавека да асобаснай і прафесійнай самарэалізацыі праз выкарыстанне замежнай мовы нараўне з роднай мовай у якасці матэрыяльнай формы функцыянавання свайго мыслення. Валоданне замежнымі мовамі – важная перадумова адаптацыі чалавека ў жыцці ў глабалізаваным свеце.

Вучэбны прадмет «Замежная мова» прызначаны служыць фарміраванню полікультурнай асобы. Адназначна, працэс навучання замежнай мове накіраваны на падрыхтоўку вучняў да розных форм адносін і зносін паміж індывідамі і групамі, якія належаць да розных культур.

Магчымасці вучэбнага прадмета «Замежная мова» ў падрыхтоўцы вучня да міжкультурнай камунікацыі надзвычай вялікія. Вучань далучаецца да духоўнага багацця іншых народаў; у яго фарміруецца вобраз свету, які адпавядае сацыяльным, палітычным і культурным рэаліям сучаснай рэчаіснасці; фарміруецца другасная кагнітыўная свядомасць, якая забяспечвае ўвесь комплекс іншамоўнай камунікатыўнай дзейнасці; адбываецца развіццё маўленчых працэсаў і маўленчых механізмаў, здольнасці перадаваць у ходзе іншамоўных зносін уласныя думкі і пачуцці; узнікаюць перадумовы для развіцця асобы вучня праз узбагачэнне эмацыянальна-пачуццёвай сферы асобы. Моўныя здольнасці фарміруюцца ў адзінстве параджэння маўлення і ўспрымання маўлення.

Мэты навучання замежнай мове

Генеральная мэта навучання замежнай мове заключаецца ў фарміраванні вучняў як суб'ектаў міжкультурнай камунікацыі праз авалоданне імі іншамоўнай камунікатыўнай кампетэнцыяй і развіццём у іх якасцей полікультурнай асобы, запатрабаваных сучасным інфармацыйным грамадствам ва ўмовах глабалізацыі. Генеральная мэта прадугледжвае пастаноўку і рэалізацыю адукацыйных, развіццёвых і выхаваўчых мэт у іх адзінстве.

Адукацыйныя мэты: моўнае і маўленчае развіццё асобы вучня шляхам забеспячэння практычнага валодання замежнай мовай як эфектыўным сродкам зносін у адзінстве яго кагнітыўнай, камунікатыўнай і экспрэсіўнай функцый; засваенне і актуалізацыя ведаў пра вывучаемую замежную мову; авалоданне навыкамі і ўменнямі іншамоўнай маўленчай дзейнасці (ўспрымання і разуменне іншамоўнага маўлення на слых, гаварэнне, чытанне, пісьмо і пісьмовае маўленне).

Развіццёвыя мэты: забяспечваюць кагнітыўнае, камунікатыўнае, эмацыянальнае развіццё вучняў; авалоданне спосабамі фарміравання і фармулявання думкі на замежнай мове; развіццё лінгвістычнага кампанента гуманітарнага мыслення; узбагачэнне эмацыянальна-пачуццёвай сферы асобы.

Выхаваўчыя мэты: забяспечэнне ўзбагачэння духоўнага свету вучняў, выхавання ў іх культуры мыслення, пачуццяў, паводзін; развіцця гуманістычных каштоўнасных арыентацый, уменняў ажыццяўляць зносіны ў кантэксце дыялогу культур; фарміраванне псіхалагічнай гатоўнасці да міжмоўнай міжкультурнай камунікацыі; адаптацыі асобы да іншага сацыяльнага асяроддзя.

Задачы замежнай мовы як вучэбнага прадмета:

развіццё камунікатыўнай культуры вучняў, засваенне імі вуснага і пісьмовага маўлення на ўзроўні, які з'яўляецца дастатковым для адэкватнай трактоўкі інфармацыі, якая перадаецца і прымаецца;

кагнітыўнае развіццё вучняў, якое праяўляецца ў пераструктураванні асобных фрагментаў індывідуальнага вобраза карціны свету і ўспрыманні свету вивучаемай мовы праз штучна фарміруемы ў свядомасці лінгвадыдактычны канструкт, што дазваляе ўспрымаць даступны пазнанню свет у адпаведнасці з яго (гэтага свету) уласнымі сацыяльнымі, палітычнымі, культурнымі, моўнымі рэаліямі, а не праз проста пераклад на гэтую мову схем роднай, нацыянальнай карціны свету;

сацыякультурнае развіццё асобы, арыентаванае на ўспрыманне «іншага» ў яго непадобнасці праз пазнанне каштоўнасцей новай культуры ў дыялогу з роднай; супастаўленне вивучаемай мовы з роднай і культуры гэтай мовы з нацыянальнай; фарміраванне ўменняў прадстаўляць сваю краіну і культуру ва ўмовах іншамоўных міжкультурных зносін;

развіццё каштоўнасных арыентацый вучняў, якое ажыццяўляецца праз фарміраванне гуманістычнай пазіцыі асобы шляхам стварэння ўмоў для ўзбагачэння адпаведнага канструктыўнага вопыту эмацыянальна-пачуццёвых адносін як важнейшага фактару ўзнікнення ў чалавека станоўчага ўспрымання «іншага», паважлівых адносін да яго, прызнанне разнастайнасці культур; з'яўленне ў вучняў імкнення да супрацоўніцтва і ўзаемадзеяння з іншымі народамі;

развіццё матывацыі да вивучэння замежнай мовы праз фарміраванне патрэбнасцей лепш і дакладней разумець навакольны свет і быць зразуметым ім; усведамленне важнасці валодання замежнай мовай для сацыялізацыі ў сучасным свеце;

развіццё самаадукацыйнага патэнцыялу вучняў, забяспечэнне іх гатоўнасці да самастойнай працы над мовай, у тым ліку неабходнымі тэхнікамі вучэбна-пазнавальнай працы, стратэгіямі самааналізу і саманазірання.

У якасці комплексных характарыстык, што выражаюць змест задач, разглядаюцца кампетэнцыі, таму што яны задаюць нормы і патрабаванні да валодання замежнай мовай, якія дазваляюць прасачыць ступень сумеснай рэалізацыі мэт і задач.

Міжкультурная кампетэнцыя – стратэгічная кампетэнцыя, валоданне якой заклікана забяспечыць асэнсаванне вучнямі іншай сацыякультуры, пазнанне імі сэнсавых арыенціраў іншага лінгвасоцыуму, уменне бачыць падабенства і адрозненне паміж культурамі і ўлічваць іх у працэсе іншамоўных зносін.

Камунікатыўная кампетэнцыя – валоданне сукупнасцю маўленчых, моўных, сацыякультурных норм вивучаемай мовы, а таксама кампенсаторнымі і вучэбна-пазнавальнымі ўменнямі, якія дазваляюць выпускніку ўстанова агульнай сярэдняй адукацыі рашаць маўленчыя, адукацыйныя, пазнавальныя і іншыя задачы, што стаяць перад ім. У састаў гэтай інтэграцыйнай кампетэнцыі ўваходзяць моўная, маўленчая, сацыякультурная, вучэбна-пазнавальная, кампенсаторная кампетэнцыі, якія разглядаюцца як субкампетэнцыі.

Маўленчая кампетэнцыя – сукупнасць навыкаў і ўменняў маўленчай дзейнасці (гаварэнне, успрыманне на слых, чытанне, пісьмо), веданне норм маўленчых паводзін;

набыццё на гэтай аснове вопыту іх выкарыстання для пабудовы лагічнага і звязнага па форме і змесце выказвання, а таксама для тлумачэння сэнсу выказванняў іншых людзей.

Моўная кампетэнцыя – сукупнасць моўных ведаў аб правілах функцыянавання моўных сродкаў (фанетычных, арфаграфічных, лексічных і граматычных) у маўленні і навыкаў іх выкарыстання з камунікатыўнымі мэтамі.

Сацыякультурная кампетэнцыя – сукупнасць ведаў пра нацыянальна-культурную спецыфіку краін вывучаемай мовы, уменняў будаваць свае маўленчыя і немаўленчыя паводзіны ў адпаведнасці з гэтай спецыфікай, уменне прадстаўляць на гэтай аснове сваю краіну і яе культуру ва ўмовах іншамоўных міжкультурных зносін.

Кампенсаторная кампетэнцыя – сукупнасць уменняў выкарыстоўваць дадатковыя вербальныя сродкі і невербальныя спосабы для рашэння камунікатыўных задач ва ўмовах дэфіцыту існуючых моўных сродкаў.

Вучэбна-пазнавальная кампетэнцыя – сукупнасць агульных і сацыяльных вучэбных уменняў, неабходных для ажыццяўлення самастойнай дзейнасці па авалоданні замежнай мовай, вопыт іх выкарыстання.

Паслядоўнае і ўзаемазвязанае авалоданне пазначанымі ключавымі кампетэнцыямі забяспечвае фарміраванне ў вучняў адпаведных кампетэнтнасцей.

У сваёй сукупнасці мэты і задачы прадугледжваюць праектаванне і арганізацыю адукацыйнага працэсу на аснове патрабаванняў асобна-арыентаванага, кампетэнтнаснага, камунікатыўнага, кагнітыўнага і сацыякультурнага падыходаў у іх адзінстве. Адсюль вынікае, што ў якасці важнейшых прынцыпаў ажыццяўлення адукацыйнага працэсу вызначаюцца наступныя:

забеспячэнне разумення культуры і ладу жыцця іншага народа і гатоўнасць «успрымаць іншага ў яго непадобнасці», усведамленне вучнямі прыналежнасці да роднай культуры;

адзінства рэалізацыі камунікатыўнай, культурна-прагматычнай і аксіялагічнай функцый вывучаемай мовы;

арыентацыя працэсу навучання на забеспячэнне дыялогу культур на аснове ўсебаковага ўліку ўзаемасувязей: мова – мысленне – культура;

забеспячэнне сацыялізацыі вучняў сродкамі замежнай мовы;

арганізацыя навучання замежнай мове як сродку іншамоўных зносін на аснове мадэліравання сітуацый міжкультурнай камунікацыі.

Выкладзеныя палажэнні вызначаюць патрабаванні да зместу адукацыі.

Агульныя патрабаванні да зместу адукацыі

Змест вучэбнага прадмета «Замежная мова» вызначаецца ў адзінстве прадметнага і эмацыянальна-каштоўнаснага кампанентаў.

Эмацыянальна-каштоўнасны кампанент зместу адукацыі ўключае сукупнасць адносін асобы да сусветнай моўнай і культурнай спадчыны, да працэсу авалодання ёй з мэтай асобнаснага росту; забяспечвае набыццё вопыту іншамоўных зносін шляхам рэфлексіі, самапазнання, самавызначэння. Працэс авалодання замежнай мовай набывае для вучня асобны сэнс.

Прадметны змест адукацыі ўключае наступныя кампаненты:

сферы зносін і прадметна-тэматычны змест маўлення;

віды маўленчай дзейнасці і моўны матэрыял;

сацыякультурныя веды: культурознаўчыя, краіназнаўчыя і лінгвакраіназнаўчыя;

кампенсаторныя і вучэбна-пазнавальныя ўменні і навыкі самастойнай работы з іншамоўным матэрыялам.

Прадметны кампанент зместу забяспечвае валоданне замежнай мовай як сродкам міжкультурных зносін.

Адбор зместу вучэбнага матэрыялу, які патрэбна засвоіць, ажыццяўляецца на аснове наступных метадалагічных арыенціраў:

накіраванасць педагогічнага працэсу на падрыхтоўку да міжкультурных зносін;
 усебаковы ўлік узаемасувязей: мова – мысленне – культура;
 прад'яўленне каштоўнасцей пазнавальнай культуры ў дыялогу з роднай;
 інтэграцыя моўнага, сацыякультурнага, аксіялагічнага кампанентаў зместу навучання;

аўтэнтычнасць і каштоўнасць значнасць іншамоўных матэрыялаў;
 адпаведнасць вучэбнага матэрыялу сучасным гутарковым нормам вывучаемай мовы.
 Структураванне вучэбнага матэрыялу ажыццяўляецца на аснове наступных патрабаванняў:

бесперапыннае канцэнтрычнае прад'яўленне і назапашванне ведаў;
 паэтапнае фарміраванне навыкаў і ўменняў;
 пераемнасць этапаў працэсу авалодання замежнай мовай;
 пастаянная апора на моўны, маўленчы і асобасны суб'ектны вопыт вучняў;
 спалучанасць у авалоданні маўленнем і сістэмай мовы;
 стварэнне магчымасцей для фарміравання ўменняў самастойнай работы з іншамоўнымі інфармацыйнымі крыніцамі з самаадукацыйнай мэтай.

Спецыфіка зместу моўнай адукацыі прадугледжвае паслядоўны ўлік у адукацыйным працэсе наступных асноўных палажэнняў камунікатыўна арыентаванага навучання:

ажыццяўленне адукацыйнага працэсу ва ўмовах, набліжаных да рэальных зносін;
 мадэляванне сітуацый зносін, якія стымулююць вучняў да вырашэння камунікатыўных задач у працэсе вывучэння замежнай мовы;

выкарыстанне камунікатыўна арыентаваных заданняў на аснове імітацыйных, гульнявых і свабодных зносін;

сітуацыйна абумоўленае авалоданне лексікай і граматыкай вывучаемай мовы;

актыўнае ўцягванне вучняў у працэс зносін у якасці маўленчых партнёраў;

стварэнне матывацыйнай гатоўнасці і патрэбнасці вучняў успрымаць і засвойваць вучэбны матэрыял ва ўмовах, набліжаных да рэальных зносін.

Сферы зносін і прадметна-тэматычны змест маўлення

Сацыяльна-бытавая сфера. Мая сям'я. Знешнасць. Прадукты харчавання. Мой пакой. Класны пакой. Жывёлы.

Вучэбна-працоўная сфера. Школьныя прылады.

Сацыяльна-пазнавальная сфера. Пору года.

Маўленчыя ўменні

Успрыманне і разуменне маўлення на слых – уменне разумець іншамоўнае маўленне ў працэсе непасрэдных зносін з суб'яседамі, уменне разумець рознажанравыя тэксты з рознай паўнатай і дакладнасцю пранікнення ў іх змест.

Гаварэнне – уменне ажыццяўляць дыялагічныя і маналагічныя зносіны ў адпаведнасці з мэтай, задачай і ўмовамі камунікацыі, з захаваннем норм маўленчага этыкету.

Чытанне – уменне чытаць і разумець рознажанравыя тэксты з рознай паўнатай і дакладнасцю пранікнення ў іх змест у залежнасці ад віду чытання і далейшага выкарыстання інфармацыі.

Пісьмо і пісьмовае маўленне – навыкі напісання літар алфавіта, слоў і сказаў з апорай на ўзор; уменне правільна пісаць сваё імя, прозвішча, дату.

Моўныя веды і навыкі

Веды пра сістэму вывучаемай мовы, правілы функцыянавання моўных сродкаў (фанетычных, лексічных, граматычных) у маўленні і навыкі іх выкарыстання з камунікатыўнымі мэтамі.

Сацыякультурныя веды і ўменні

Веданне сацыякультурнага кантэксту сваёй краіны і краін вывучаемай мовы, уменні наладжваць свае маўленчыя паводзіны ў адпаведнасці з іх спецыфікай, прадстаўляць сваю краіну і яе культуру ва ўмовах іншамоўных міжкультурных зносін.

Кампенсаторныя ўменні

Уменні выкарыстоўваць розныя вербальныя і невербальныя сродкі для кампенсацыі недахопаў у камунікацыі ва ўмовах дэфіцыту моўных сродкаў, недахопу маўленчага і сацыяльнага вопыту.

Вучэбна-пазнавальныя ўменні

Агульныя і спецыяльныя вучэбныя ўменні, неабходныя для ажыццяўлення самастойнай пазнавальнай дзейнасці па авалоданні іншамоўнымі зносінамі і культурай краін вывучаемай мовы.

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА ПРАДМЕТА

105 гадзін

Сфера зносін	Прадметна-тэматычны змест	Камунікатыўныя задачы
		На канец навучальнага года вучань павінен у мець
Сацыяльна-бытавая	Мая сям'я	Паздаровацца, развітацца, пазнаёміцца; паведаміць асабістую інфармацыю (імя, прозвішча, узрост, месцажыхарства); расказаць пра блізкіх сваякоў (імя, месцажыхарства); распытаць суб'яднага пра членаў яго сям'і
	Знешнасць	Апісаць сваю знешнасць (асноўныя часткі цела, колер валасоў, колер вачэй, рост, узрост); апісаць знешнасць членаў сям'і; расказаць пра знешнасць сябра; пазнаць чалавека па апісанні знешнасці
	Прадукты харчавання	Назваць прадукты харчавання; расказаць пра свае смакавыя перавагі; распытаць пра смакавыя перавагі суб'яднага; прапанаваць пачастунак; прыняць/адхіліць прапанову; падзякаваць
	Мой пакой. Класны пакой	Расказаць пра асноўныя прадметы мэблі ў пакоі, класе; распытаць пра асноўныя прадметы мэблі ў пакоі, класе; расказаць пра размяшчэнне прадметаў у пакоі, класе; апісаць сваё рабочае месца ў класе; папрасіць прабачэння за спазненне на ўрок; папрасіць дазволу ўвайсці і выйсці
	Жывёлы	Назваць і апісаць жывёл (афарбоўка, велічыня, харчаванне); расказаць, што жывёла ўмее рабіць; выказаць свае адносіны да жывёл
Вучэбна-працоўная	Школьныя прылады	Паведаміць пра наяўнасць/адсутнасць школьных прылад, іх месцазнаходжанне; назваць асноўныя віды дзейнасці на ўроку; ветліва папрасіць/прапанаваць школьныя прылады (ручку, аловак, кнігу і г. д.)
Сацыяльна-	Поры года	Назваць і апісаць поры года;

пазнавальная	расказаць пра любімую пару года; расказаць пра надвор'е сёння
--------------	--

ПАТРАБАВАННІ ДА ПРАКТЫЧНАГА ВАЛОДАННЯ ВІДАМІ МАЎЛЕНЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Успрыманне і разуменне маўлення на слых

Вучні павінны разумець на слых указанні настаўніка, якія звязаны з вядзеннем урока; іншамоўныя тэксты маналагічнага і дыялагічнага характару, якія пабудаваны на вывучаным моўным матэрыяле, у прад'яўленні настаўніка і ў гуказапісе, у тэмпе, набліжаным да натуральнага, з візуальнай апорай.

Віды тэкстаў: казка, апавяданне, рыфмоўка, верш, песня.

Працягласць гучання тэксту – 0,5 мінуты.

Гаварэнне

Дыялагічнае маўленне

Вучні павінны ўмець запытваць і паведамляць інфармацыю асабістага характару з захаваннем элементарных норм маўленняга этыкету.

Віды дыялогу: этыкетны дыялог, дыялог-распытванне.

Колькасць рэплік на кожнага суб'екта – 3.

Маналагічнае маўленне

Вучні павінны ўмець:

паведамляць інфармацыю ў межах вывучанага моўнага матэрыялу;

апісваць прадметы.

Віды маналагічнага выказвання: паведамленне, апісанне.

Аб'ём выказвання – не менш за 4 фразы.

Чытанне

Вучні павінны:

ведаць літары алфавіта і асноўныя гук-літарныя адпаведнасці;

умець чытаць услых і самі сабе кароткія тэксты маналагічнага і дыялагічнага характару, якія пабудаваны на вывучаным моўным матэрыяле.

Віды тэкстаў: казка, апавяданне, рыфмоўка, верш.

Аб'ём тэксту – прыкладна 750 друкаваных знакаў з прабеламі.

Пісьмо і пісьмовае маўленне

Вучні павінны ўмець:

пісаць усе літары алфавіта;

пісаць словы і сказы з апорай на ўзор;

правільна пісаць сваё імя, прозвішча, дату;

апісваць свой пакой, класны пакой, любімую жывёліну, пару года і інш.

МОЎНЫ МАТЭРЫЯЛ

АНГЛІЙСКАЯ МОВА

Фанетыка

Гукі англійскай мовы, працягласць і кароткасць галосных гукаў. Адсутнасць аглушэння звонкіх зычных. Рэдукцыя гукаў у ненаціскных складах. Інтанацыя формул маўленчага этыкету.

Лексіка

Прадуктыўны мінімум: 200 лексічных адзінак.

Рэцэптыўны мінімум: 50 лексічных адзінак.

Словаўтварэнне: суфікс лічэбнікаў *-teen*.

Граматыка

Граматычны матэрыял для прадуктыўнага засваення

М а р ф а л о г і я

Назоўнік: утварэнне множнага ліку назоўнікаў з дапамогай *-s, -es*.

Артыкль: формы неазначальнага артыкля *a/an*, азначальны артыкль *the*.

Прыметнік: месца прыметніка ў сказе.

Лічэбнік: колькасныя лічэбнікі 1–20.

Займеннік: асабовыя і прыналежныя займеннікі.

Дзеяслоў: сцвярдзальная і адмоўная формы дзеясловаў *to be, to have* ў *Present Simple*.

Загадны лад.

Мадалны дзеяслоў *can* для выказвання дазволу, магчымасці, здольнасці выконваць дзеянні.

Прыназоўнік: прыназоўнікі месца *in, on, under*.

Злучнік: *and*.

С і н т а к с і с

Простыя апаведальныя і пыталныя сказы з дзеясловамі *to be, to have* ў *Present Simple*. Сказы з аднароднымі членамі. Безасабовыя сказы з фармальным дзейнікам *it (It's warm. It's spring)*.

НЯМЕЦКАЯ МОВА

Фанетыка

Гукі нямецкай мовы, іх літарная адпаведнасць; працягласць і кароткасць галосных, палаталізацыя і прыдыханне. Аглушэнне зычных у канцы склада, слова. Цвёрды прыступ. Націск у словах. Інтанацыя простага апаведальнага сказа. Інтанацыя пыталных сказаў.

Лексіка

Прадуктыўны мінімум: 200 лексічных адзінак.

Рэцэптыўны мінімум: 50 лексічных адзінак.

Словаўтварэнне: словаскладанне: назоўнік + назоўнік, лічэбнік + лічэбнік.

Граматыка

Граматычны матэрыял для прадуктыўнага засваення

М а р ф а л о г і я

Назоўнік: род назоўнікаў (біялагічны род). Назоўнік у назоўным і вінавальным склонах.

Артыкль азначальны артыкль (*der, die, das*); ужыванне азначальнага артыкля перад назвамі пор года і месяцамі.

Неазначальны артыкль (*ein, eine*); ужыванне неазначальнага артыкля ў структуры «дзеяслоў *sein* + назоўнік».

Лічэбнік: колькасныя лічэбнікі 1–20; 10–100 (лічэнне дзясяткамі).

Займеннік: асабовыя займеннікі ў назоўным склоне. Прыналежныя займеннікі *mein, dein, sein, ihr, unser* у назоўным склоне.

Дзеяслоў: паўназначныя дзеясловы; дзеяслоў *sein* у цяперашнім часе (*Präsens Aktiv*).

Мадалны дзеяслоў *können* для выказвання здольнасці, мадалны дзеяслоў *wollen* для выказвання пажадання.

С і н т а к с і с

Просты апавядальны сказ: прамы і адваротны парадак слоў. Парадак слоў у сказе з мадальным дзеясловам і інфінітывам. Безасабовыя сказы (*Es ist kalt. Es regnet. Es ist Winter*).

Пытальныя сказы з пытальным словам і без пытальнага слова.

Ужыванне адмоўя *nicht* у простых сказах.

ФРАНЦУЗСКАЯ МОВА

Фанетыка

Адрозненне на слых і дакладнае вымаўленне ўсіх гукаў французскай мовы. Націск у асобным слове і рытмічнай групе. Асноўныя выпадкі счаплення і звязвання. Інтанацыя апавядальнага (сцвярджальнага і адмоўнага), пытальнага (з пытальным словам і пытальным зваротам *est-ce que*) і пабуджальнага сказаў.

Інтанацыя формул маўленчага этыкету.

Лексіка

Прадуктыўны мінімум: 200 лексічных адзінак.

Рэцэптыўны мінімум: 50 лексічных адзінак.

Граматыка

Граматычны матэрыял для прадуктыўнага засваення

Марфалогія

Назоўнік: род і лік назоўнікаў.

Артыкль: азначальны і неазначальны, частковы (з назвамі прадуктаў харчавання).

Прыметнік: род і лік прыметнікаў, прыналежныя прыметнікі (*mon/ma, mes, ton/ta, tes, son/sa, ses*). Пытальныя прыметнікі *quel(s), quelle(s)*.

Займеннік: асабовыя займеннікі ў ролі дзейніка (акрамя *on*). Пытальныя займеннікі *qui, qu'est-ce que*; націскныя займеннікі *moi, toi*.

Лічэбнік: колькасныя лічэбнікі ад 1 да 20.

Дзеяслоў: цяперашні час *le présent* дзеясловаў *avoir, être*. Дзеясловы ў загадным ладзе.

Прыслоўе: пытальныя прыслоўі *comment, quand, combien, où*.

Прыназоўнік: прыназоўнікі *à, de, avec, sur, sous, dans*.

Злучнік: *et*.

Сінтаксіс

Парадак слоў у апавядальным і пабуджальным сказах. Канструкцыя *c'est ... / ce sont ...*. Безасабовыя звароты *il y a, il fait*. Парадак слоў у пытальным сказе, пабудаваным з дапамогай інтанацыі, пытальнага звароту *est-ce que*.

Адмоўная форма апавядальнага сказа.

ІСПАНСКАЯ МОВА

Фанетыка

Гукі іспанскай мовы. Пастаноўка націску ў слове. Адсутнасць змякчэння цвёрдых зычных перад *e, i*. Інтанацыя сцвярджальных, адмоўных, апавядальных сказаў. Інтанацыя пытальных сказаў з пытальным словам і без пытальнага слова.

Лексіка

Прадуктыўны мінімум: 200 лексічных адзінак.

Рэцэптыўны мінімум: 50 лексічных адзінак.

Словаўтварэнне: суфікс *-ito(a)*.

Граматыка

Граматычны матэрыял для прадуктыўнага засваення

Марфалогія

Назоўнік: род і лік назоўнікаў.

Артыкль: незначальны артыкль мужчынскага і жаночага роду, нулявы артыкль, зліянне артыкля з прыназоўнікам *del, al*.

Прыметнік: звычайная ступень параўнання; род і лік прыметнікаў; дапасаванне прыметнікаў да назоўнікаў.

Займеннік: асабовыя займеннікі ў ролі дзейніка; прыналежныя займеннікі (кароткая форма); пыталыныя займеннікі *¿qué?, ¿quién?, ¿quiénes?, ¿cuánto(s)?, ¿cuánta(s)?*.

Лічэбнік: колькасныя лічэбнікі 1–50.

Прыслоўе: *mucho, poco, muy, bien, mal*; пыталыныя прыслоўі *¿dónde?, ¿cómo?*.

Дзеяслоў: спражэнне правільных дзеясловаў і няправільных (*estar, ser, ir, tener, saber, poder, querer*) у *Presente de Indicativo*. Дзеяслоўныя канструкцыі *saber + Infinitivo, poden + Infinitivo, querer + Infinitivo*. Дзеяслоў *gustar (me gusta, te gusta...)*.

Безасабовая канструкцыя *hay* + назоўнік.

Прыназоўнік: *de, con, sin, para, en*; прыназоўнікі і прыназоўнікавыя звароты месца *en, entre, sobre, bajo / debajo de, delante de, detrás de, cerca de, lejos de*.

Злучнік: *y*.

C i n t a k s i c

Безасабовыя сказы тыпу: *Nieva. Llueve. Hace frío (calor). Hacemal (buen) tiempo.*

КІТАЙСКАЯ МОВА

ПАТРАБАВАННІ ДА ПРАКТЫЧНАГА ВАЛОДАННЯ ВІДАМІ МАЎЛЕНЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Успрыманне і разуменне маўлення на слых

Вучні павінны разумець на слых указанні настаўніка, якія звязаны з вядзеннем урока, іншамоўныя тэксты маналагічнага і дыялагічнага характару, якія пабудаваны на вывучаным моўным матэрыяле, у прад'яўленні настаўніка і ў гуказапісе, у тэмпе, набліжаным да натуральнага, з візуальнай апорай.

Віды тэкстаў: апавяданне, рыфмоўка, скарагаворка, верш, песня.

Працягласць гучання тэксту – 0,5 мінуты.

Гаварэнне

Дыялагічнае маўленне

Вучні павінны ўмець запытваць і паведамляць інфармацыю асабістага характару з захаваннем норм маўленняга этыкету.

Віды дыялогу: этыкетны дыялог, дыялог-распытванне.

Колькасць рэплік на кожнага суб'яднага – 3.

Маналагічнае маўленне

Вучні павінны ўмець:

паведамляць інфармацыю ў межах вывучанага моўнага матэрыялу; апісваць прадметы.

Віды маналагічнага выказвання: паведамленне, апісанне.

Аб'ём выказвання – не менш за 4 фразы.

Чытанне

Вучні павінны:

ведаць знакі транскрыпцыі;

умець суадносіць іерогліф з транскрыпцыйным знакам і малюнкам, які абазначае канкрэтныя прадметы і дзеянні;

чытаць усных і самі сабе кароткія тэксты маналагічнага і дыялагічнага характару (4–5 сказаў), пабудаваныя на вывучаным моўным матэрыяле, напісаныя з дапамогай транскрыпцыйных знакаў.

Віды тэкстаў: апавяданне, рыфмоўка, загадка, скорагаворка, верш, песня.

Пісьмо і пісьмовае маўленне

Вучні павінны ўмець:

пісаць усе транскрыпцыйныя знакі, выкарыстоўваючы паўдрукаваны шрыфт;

пісаць словы і сказы ў транскрыпцыі з апорай на ўзор;

пісаць прасцейшыя элементы іерогліфа (рыскі) і іерогліфы па ўзоры (20 адзінак);

пісаць рыскі ў правільным парадку.

МОЎНЫ МАТЭРЫЯЛ

Фанетыка

Гукі і тоны кітайскай мовы.

Лексіка

Прадуктыўны мінімум: 200 лексічных адзінак.

Рэцэптыўны мінімум: 50 лексічных адзінак.

Граматыка

Граматычны матэрыял для прадуктыўнага засваення

Марфалогія

Назоўнік: адзіночны і множны лік.

Лічылнае слова: 个, 只, 本, 岁, 块, 支, 把.

Займеннік: асабовыя займеннікі 我, 你, 他, 她, 我们, 你们, 他们; указальны займеннік 这.

Лічэбнік: колькасныя лічэбнікі 1–20.

Дзеяслоў: маўленчыя структуры з найбольш частотнымі дзеясловамі; загадны лад.

Паслялог: паслялогі месца 里面, 上面, 下面, 前面, 后面.

Сінтаксіс

Злучальны злучнік 和.

Пытальная часціца 吗.

Простыя апавядальныя сказы з дзеясловамі 是, 有.

АСНОЎНЫЯ ПАТРАБАВАННІ ДА ВЫНІКАЎ ВУЧЭБНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ ВУЧНЯЎ

Вучні павінны валодаць **сацыякультурнымі ведамі і ўменнямі:**

ведаць на памяць асобныя рыфмаваныя творы дзіцячага фальклору краіны вывучаемай мовы, даступныя па змесце і форме;

умець удзельнічаць у элементарным этыкетным дыялогу (знаёмства, прывітанне, развітанне, падзяка, прабачэнне);

умець сцісла расказаць пра сябе, сваіх блізкіх сваякоў і распытаць пра гэта замежнага равесніка;

умець напісаць сваё імя і прозвішча на вывучаемай мове.

Вучні павінны валодаць **кампенсаторнымі ўменнямі** ва ўсіх відах маўленчай дзейнасці:

успрыманне і разуменне маўлення на слых

прагназаваць змест аўдыятэксту па загалоўку;

абпірацца на сродкі зрокавай нагляднасці (малюнкi, фотаздымкі);

чытанне

прагназаваць змест тэксту па загалоўку;

абапірацца на сродкі зрокавай нагляднасці (малюнкi, фотаздымкі);

гаварэнне

удакладняць змест выказвання з дапамогай мімікі і жэстаў;

пісьмо і пісьмовае маўленне

выкарыстоўваць узор (літары, словы, сказы) у якасці апоры.

Вучні павінны в а л о д а ц ь **вучэбна-пазнавальнымі ўменнямі:**

дзеянiчаць па аналогіі (па ўзоры) пры рашэнні камунікатыўных задач.

Вучні павінны выкарыстоўваць набыты **моўны, маўленчы і сацыякультурны**

вопыт:

для псіхалагічнай адаптацыі да новай мовы і культуры;

выкарыстання вывучаемай мовы як сродку зносін.